

Conflictes i hostilitat entre alumnes

Definició del problema

Avui dia, amb una elevada freqüència, observem conductes conflictives carregades d'agressivitat en els centres escolars. Sobre la base de la nostra experiència treballant amb mestres i professors arribem a la conclusió que la violència en els col·legis és un tema molt preocupant per la conseqüències que comporta per a tots.

Així mateix, des de la posició de l'adult, intervenir per a la resolució de conflictes entre alumnes, no és tasca fàcil. El fet d'implicar una intervenció a "*dues bandes*" complica les coses; hem de tenir en compte, no solament la interacció que s'estableix entre els dos alumnes (o més) enfrontats, sinó també, la relació que l'adult estableix amb cadascun d'ells, i la implicació del grup també amb cadascun. Diguem que el sistema interaccional és molt més complex.

Així mateix, els problemes entre els alumnes poden dividir-se en subtipus:

- Conflictes entre dos alumnes (o dos subgrups amb els seus respectius líders) enfrontats de manera recíproca.
- Conductes d'agressivitat d'un alumne cap a la resta del grup (o cap a alguns membres).
- Hostilitat i agressivitat d'un grup o d'un alumne cap a un altre alumne en particular. Es defineix com a violència escolar, que es dona entre iguals, però suposa un abús de poder o desequilibri de força per part d'un/uns que es reitera en el temps i és intimidatòria (**assetjament escolar, *bullying***).

En primer lloc, anem a referir-nos als conflictes que es poden produir entre dos alumnes enfrontats, o dos subgrups en els quals hi haurà un líder que serà qui focalitzi el conflicte.

Aquests conflictes poden produir-se, de manera puntual, molt habitualment entre

dos alumnes. Veiem molt sovint com a l'hora del pati algun alumne va dir-li al mestre que un altre li ha pegat, i, al revés; sinó és que ve un altre a avisar que uns companys s'estan enfrontant.

No obstant això, aquesta conflictivitat, si no ocorre d'una manera excessivament reiterada i es resol sense massa complicacions, podríem dir que entra dins de la normalitat, en el desenvolupament dels nens.

De tota manera, sovint, aquests conflictes no són puntuals i a més, solen produir-se

sempre entre els mateixos alumnes.

Quan ocorre això, pressuposem que el que s'està intentant fer per superar una situació habitual de discrepància, no està funcionant, i per tant, amb el temps, la situació va agreujant-se. Tornem al concepte de solucions intentades que alimenten i fins i tot empitjoren el problema.

En el segon cas, igual com probablement el lector corroborarà, observem també, amb alta freqüència, com un alumne determinat tendeix a mostrar-se hostil i agressiu amb els altres. En aquest cas, encara que haurem de focalitzar la nostra actuació cap a l'alumne "agressor", no podem deixar de costat al grup, ja que, encara que aparentment pugui presentar-se com a "víctima", les seves actuacions també influeixen que el conflicte no es resolgui. Haurem d'analitzar, doncs, els intents per solucionar el problema també per part del grup, atès que seran també solucions intentades que podrien alimentar el conflicte, encara que aquesta, no sigui la seva intenció.

En el tercer cas, la situació, potser sigui encara més complexa, atès que intervé un component ètic i fins i tot legal de responsabilitat per part de l'adult de protecció cap al menor. També en el cas anterior ocorre aquest fet però menys accentuat per no ser sempre un alumne determinat el que sofreix l'agressió. A més, en tots dos casos, la intervenció dels pares és gairebé inevitable, i, sovint, això encara ho complica més.

Veurem com, el paper de la "víctima" ha de tenir-se molt en compte, no solament per la repercussió negativa que la situació té cap a si mateix, sinó també com a part

La intervenció psicològica en el context escolar
en problemes de comportament i en problemes socials

Prof. Anna Sala, psicòloga

imprescindible per a la resolució de l'assetjament que sofreix.